

Jurnal Pembangunan Sosial 9 (Jun) 2006: 205-216

Nota Penyelidikan/Research Note

**Tahap Integrasi Kaum Di Kalangan Pelajar
Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia**

WAN IBRAHIM WAN AHMAD
NOR HAYATI SA'AT
SYAHRIN SAID

ABSTRAK

Kajian ini memaparkan analisis Penyelidikan Tahap Integrasi Kaum di Kalangan Pelajar di Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia yang dilakukan pada 2005 untuk mengukur tahap integrasi kaum di kalangan pelajar. Sejumlah 258 pelajar daripada tiga fakulti di KUSTEM dipilih sebagai responden. Hasil menunjukkan tahap integrasi kaum di kalangan pelajar KUSTEM adalah tinggi. Kajian ini merumuskan universiti yang mempunyai pelajar yang sedikit boleh membawa kepada tingginya tahap integrasi ini.

ABSTRACT

This study presents analyses of data from *Penyelidikan Tahap Integrasi Kaum di Kalangan Pelajar Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia* conducted in 2005 to measure the level of ethnic integration among students. A total of 258 students were chosen as respondents. Results indicate that the level of ethnic integration among students in KUSTEM is high. This finding concludes that university which poses a small number of students may results in high level of ethnic integration.

LATAR BELAKANG

Matlamat utama kajian ini ialah untuk menganalisis tahap integrasi kaum di kalangan pelajar di Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia. Integrasi kaum di kalangan pelajar dirasakan perlu dianalisis kerana pengetahuan mengenainya membolehkan usaha tertentu dilakukan di peringkat universiti berkaitan integrasi kaum ini. Jika benar ada polarisasi kaum, maka universiti perlu melakukan sesuatu untuk mengelak daripada berleluasanya polarisasi

- 1: Mengukur tahap integrasi kaum di kalangan pelajar KUSTEM
- 2: Menganalisis kualiti integrasi kaum di kalangan pelajar KUSTEM;
- 3: Mengenalpasti gerak kuasa sosial yang berkaitan dengan integrasi kaum.

METODOLOGI KAJIAN

Populasi dan Responden

Latar tempat bagi kajian ini ialah Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia (KUSTEM). Latar tempat ini dipilih kerana KUSTEM merupakan sebuah universiti yang agak baru. Oleh itu populasi kajian ini ialah keseluruhan pelajar di Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia (KUSTEM). Keseluruhan pelajar yang mendaftar sebagai pelajar KUSTEM sehingga Februari sesi 2004/2005 berjumlah 3500 orang. Pemilihan responden dibuat secara rawak mudah. Seramai 258 pelajar yang terdiri daripada tiga fakulti yang terdapat di KUSTEM telah dipilih sebagai responden. Sehingga kini KUSTEM mempunyai tiga fakulti yang tersebar di 27 buah program pengajian. Berasaskan fakulti, seramai 39 orang adalah daripada Fakulti Sains dan Teknologi, 192 orang responden adalah daripada Fakulti Pengurusan dan Ekonomi, sementara 27 orang lagi adalah daripada Fakulti Agroteknologi dan Sains Makanan.

Pengumpulan dan Pengukuran Data

Data primer kajian ini diperolehi yang berlangsung pada pertengahan 2005 daripada temu bual ke atas pelajar yang terpilih sebagai responden. Temu bual ini dilakukan sendiri oleh tim penyelidik dengan bantuan soal selidik yang telah disiapkan terlebih dahulu. Kajian ini juga menggunakan kaedah temu bual tidak berstruktur untuk mengumpulkan data. Temu bual ini dilakukan ke atas beberapa orang informan daripada Bahagian Hal Ehwal Pelajar (HEP) KUSTEM yang dianggap mempunyai otoriti berkaitan hal ehwal pelajar. Soal selidik yang digunakan mengandungi dua bahagian. Bahagian A adalah bahagian yang memuatkan soalan-soalan berkaitan dengan latar belakang sosio demografi pelajar, serta beberapa soalan berkaitan dengan status sosio ekonomi ibu bapa mereka. Bahagian B pula memuatkan soalan berkaitan dengan persoalan integrasi kaum di kalangan pelajar. Pengukuran tahap dan kualiti integrasi dibuat berdasarkan indikator yang dipilih dan responden diberikan lima pilihan respons, iaitu daripada *sangat tidak setuju* (1) kepada *sangat setuju* (5).

Penganalisisan Data

Kajian ini berbentuk deskriptif bertujuan menganalisis secara deskriptif tahap integrasi kaum di kalangan pelajar di KUSTEM. Kajian ini juga bertujuan menganalisis hubungan, satu proses untuk membuat ramalan tentang gerak kuasa sosial yang berkaitan dengan tahap integrasi kaum. Data, selain dianalisis

tersebut, sebaliknya jika polarisasi ini tidak wujud, maka usaha lain juga diperlukan untuk meningkatkan lagi tahap perpaduan di peringkat universiti. Konsep integrasi adalah berlawanan dengan konsep polarisasi, dan kedua-dua konsep ini jika gunakan untuk menggambarkan tahap perpaduan, maka di satu hujung terdapat keadaan yang menggambarkan kesepadan, dan di satu hujung lagi ialah polarisasi yang menggambarkan perpecahan. Integrasi kaum mula diperdebatkan dan mula mendapat perhatian para ahli akademik sejak tergubalnya Dasar Ekonomi Baru (DEB) pada tahun 1971. Penubuhan DEB berlatarbelakangkan ketidaksamaan antara kaum dan salah satu objektifnya ialah untuk menyusun semula masyarakat untuk membetulkan ketidakseimbangan ekonomi antara kaum. Malaysia adalah negara yang mempunyai masyarakat yang berbilang kaum yang mengamalkan sistem kehidupan berasaskan garis-garis perkauman. Konsep masyarakat seperti ini, iaitu masyarakat yang mempunyai pelbagai kumpulan etnik dan mengamalkan sistem kehidupan berasaskan garis-garis perkauman dikenali sebagai masyarakat majmuk.

Konsep yang mempunyai makna yang berlawanan dengan integrasi ialah segmentasi, segregasi ataupun polarisasi. Segmentasi ialah satu konsep yang menggambarkan perpecahan sosial, iaitu satu keadaan di mana tidak ada perpaduan atau penyatuan unit-unit sosial dalam masyarakat. Jika konsep perpaduan dan perpecahan sosial ini dapat diletakkan ke dalam satu garis lurus, maka di satu hujung terdapat asimilasi dan di hujung yang satu lagi terdapat seragasi. Di antara dua konsep ini ialah pluralisme (Zanden,1970). Menurutnya, asimilasi ialah satu keadaan di mana kelompok-kelompok yang berfikir, berperasaan dan bertindak secara berlainan menjadi satu dalam kesatuan sosial serta budaya yang sama, segregasi pula merujuk kepada satu keadaan di mana orang diasingkan. Pluralisme pula ialah satu keadaan di mana orang yang berlatarbelakangkan budaya yang berlainan hidup bersama secara harmoni dan aman damai, membenarkan ekspresi cara-cara hidup mereka yang distinktif di dalam satu keadaan yang selaras dengan kebijakan nasional (Zanden,1970; Chew Hock Thye, 1979). Dalam masyarakat majmuk ini, J.S.Furnivall mengatakan setiap kelompok menganut agama, budaya serta bahasanya sendiri, mempunyai gagasan-gagasan serta cara-caranya sendiri. Sebagai individu mereka bertemu, tetapi hanya di pasar. Mereka hidup berhampiran tetapi berasingan (Chew Hock Thye, 1979).

OBJEKTIF KAJIAN

Secara umum kajian ini bertujuan untuk menganalisis tahap integrasi kaum di kalangan pelajar di Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia. Analisis ke atas tahap integrasi ini perlu dilakukan untuk mengenalpasti apakah wujud masalah polarisasi kaum di kalangan pelajar. Secara khusus kajian ini bertujuan untuk mencapai objektif berikut:

Lain-lain
0.4
(*sambungan Jadual 1*)

Ciri Latar Belakang	Jumlah	Peratusan
---------------------	--------	-----------

Fakulti

Sains dan Teknologi	102	39.5
Agroteknologi dan Sains Makanan	156	60.5
Pengurusan dan Ekonomi	156	60.5

Tahun Pengajian

Tahun I	145	
56.2		
Tahun 2	58	22.5
Tahun 3	53	20.5
Tahun 4	2	

0.8

Program Pengajian

Sains Kimia	18	7.0
Komputasi	6	2.3
Sains Samudera	1	0.4
Biologi Marin	14	

5.4

Sains Perikanan	2	
0.8		
Diploma Perikanan	23	8.9
P. Makanan dan Pemakanan	1	0.4
Perakaunan	48	18.6
Polisi dan Sekitaran Sosial	93	36.0
Kaunseling	52	20.2
Tempat Asal		
Bandar	102	39.5
Luar Bandar	156	60.5

Etnik dan Agama

Analisis ke atas data mengenai etnik dan agama responden didapati kira-kira 229 orang (88.8%) daripada mereka adalah pelajar Melayu. Pelajar Cina dan India yang terpilih sebagai responden tidak ramai. Bumiputra lain juga tidak ramai. Dari segi agama pula, disebabkan etnik Melayu etnik terbesar terpilih sebagai responden, maka agama majoriti responden kajian ini ialah agama Islam. Terdapat kira-kira 232 orang pelajar adalah beragama Islam (89.9%). Pelajar yang menganut agama lain tidak ramai.

secara deskriptif, juga dianalisis secara inferensial. Melalui analisis deskriptif semua soalan yang dikodkan dimasukkan ke dalam komputer, dicari kekerapan, peratusan, angka maksimum, angka minimum serta min. Korelasi Pearson digunakan untuk mencari perkaitan antara tahap integrasi dengan pembolehubah bebas.

CIRI-CIRI RESPONDEN

Umur dan Jantina

Umur responden paling rendah ialah 19 tahun dan yang paling tinggi 26 tahun. Terdapat 16.3 peratus adalah mereka yang berumur 19 tahun. Responden berumur 26 tahun tidak ramai. Setelah dikategorikan semula, yang paling ramai adalah responden berumur antara 20 – 24 tahun (82.2%). Dari segi jantina responden perempuan mendominasi kajian, iaitu 192 orang (74.4%) adalah perempuan (Jadual 1).

Jadual 1
Ciri-Ciri Sosio Demografi Responden

Ciri Latar Belakang	Jumlah	Peratusan
Umur		
19 tahun dan kurang	42	16.3
20 – 24 tahun	212	82.2
25 dan lebih	4	1.6
Jantina		
Lelaki	66	25.6
Perempuan	92	74.4
Etnik		
Melayu	229	88.8
Cina	8	3.5
India	8	3.1
Lain-lain	12	
		4.6
Agama		
Islam	232	
		89.9
Budha	7	2.7
Kristian	10	3.9
Hindu	8	
		3.1

Tahap Integrasi Mengikut Fakulti

Menganalisis tahap integrasi menggunakan pendekatan mengikut fakulti pula ialah satu pendekatan yang menghubungkan tahap integrasi secara umum dengan fakulti, iaitu dengan cara mengadakan tabulasi silang di antara tahap integrasi secara umum dengan tiga jenis fakulti yang ada di KUSTEM. Melalui pendekatan ini, usaha mengenalpasti pelajar daripada fakulti mana di KUSTEM yang mempunyai tahap integrasinya yang lebih tinggi dapat dilakukan. Satu hal yang menarik ialah pelajar di FST didapati mempunyai tahap integrasi yang lebih tinggi berbanding tahap integrasi pelajar daripada dua fakulti lain. Bagi pelajar di FST, tahap integrasi yang dikategorikan sebagai tinggi berjumlah 86.5 peratus, jauh melebihi tahap integrasi tinggi bagi pelajar FPE dan FASM. Ini bermakna hampir keseluruhan pelajar di FST mempunyai tahap integrasi yang tinggi. Dalam konteks FPE, kira-kira separuh sahaja daripada keseluruhan pelajarnya yang berada dalam kategori tahap integrasi yang dikategorikan sebagai tinggi. Tahap integrasi kaun bagi pelajar FASM juga boleh dikatakan tinggi (Jadual 3).

Jadual 2
Taburan Responden Mengikut Tahap Integrasi

Tahap Integrasi	Jumlah	Peratusan
Rendah (14 – 30)	2	0.8
Sederhana (31 – 45)	81	34.3
Tinggi (46 – 60)	153	64.8
Jumlah	236	100.0

Jadual 3
Taburan Tahap Integrasi Responden Mengikut Fakulti

Fakulti	Tahap Integrasi		
	Rendah	Sederhana	Tinggi
Sains dan Teknologi	0	13.5	86.5
Pengurusan dan Ekonomi	1.1	39.1	59.8
Agroteknologi dan Sains Makanan	0	3 . 2 . 0	68.0

Tahap Integrasi Mengikut Ciri Latar Belakang

Menganalisis tahap integrasi menggunakan pendekatan mengikut ciri-ciri latar

Fakulti dan Tahun Pengajian

Terdapat tiga fakulti di KUSTEM, iaitu Fakulti Sains dan Teknologi (FST), Fakulti Pengurusan dan Ekonomi (FPE), serta Fakulti Agroteknologi dan Sains Makanan (FASM). Sebahagian besar pelajar yang terpilih sebagai responden adalah daripada FPE, iaitu berjumlah 192 orang (74.4%). Bakinya adalah daripada FST seramai 39 orang (15.1%) dan FASM seramai 27 orang (10.5%). Dari segi tahun pengajian, Kustem mengamalkan sistem pengajian tiga tahun, kecuali program perakaunan di FPE yang mengamalkan sistem pengajian selama empat tahun. Hanya dua pelajar tahun empat yang terpilih. Sebahagian besar mereka merupakan pelajar tahun satu, iaitu 145 orang daripada keseluruhan responden (56.2%).

Program Pengajian

Program pengajian di KUSTEM adalah berkisar kepada bidang-bidang sains, teknologi dan sumber alam. Bidang-bidang dalam sains sosial serta pengurusan dan ekonomi boleh dikatakan sebagai bidang pelengkap kepada bidang yang menjadi *niche area* tersebut. Bagaimanapun sejumlah yang agak besar daripada responden adalah mereka daripada program Sarjana Muda Pengurusan (Polisi dan Sekitaran Sosial), Perakaunan dan Kaunseling. Pelajar daripada program pengajian lain adalah tidak ramai.

Tempat Asal

Hasil kajian mendapati 102 orang responden (39.5%) berasal daripada bandar, dan selebihnya iaitu 156 orang (60.5%) berasal dari luar bandar. Secara majoriti pelajar KUSTEM, secara kebetulannya berasal dari Pantai Timur, iaitu satu kawasan yang pada umumnya dikategorikan sebagai kawasan luar bandar..

PENEMUAN KAJIAN

Tahap Integrasi Secara Umum

Tahap integrasi dianalisis berdasarkan tiga pendekatan, iaitu tahap integrasi secara umum, mengikut fakulti, serta mengikut ciri latar belakang. Tahap integrasi secara umum adalah pendekatan untuk menganalisis tahap integrasi itu sendiri tanpa melakukan tabulasi silang dengan pembolehubah lain. Melalui pendekatan ini dapat diketahui berapa di antara mereka yang tergolong ke dalam kategori tahap integrasi yang rendah, sederhana, ataupun tinggi. Secara majoriti pelajar di KUSTEM memiliki tahap integrasi yang tinggi. Lebih separuh responden mendapat skor integrasi sebanyak 46 dan ke atas (Jadual 2).

Dalam bahasa sosiologi, kelompok pelajar yang kecil ini dianggap kelompok primer. Kelompok primer mempunyai ciri-ciri hubungan tertentu di antara anggotanya, seperti akrab, saling suka bantu membantu, bekerjasama, mesra, dan lain-lain. Mereka akrab sebab mereka merasa mereka adalah sama di antara satu sama lain (Anderson dan Taylor, 2006). Berasaskan ciri-ciri ini maka para pelajar yang ada di KUSTEM bolehlah dikatakan sebagai rapat, saling suka bantu membantu, bekerjasama, atau mesra di antara satu sama lain yang menyumbang kepada tingginya tahap integrasi kaum di kalangan mereka. Ketiga, pensyarah pelbagai etnik di KUSTEM sendiri tidak mempunyai sifat taksub kepada etnik mereka sendiri. Pensyarah Cina atau India saling berhubung secara akrab dengan pensyarah Melayu tanpa perasaan cemburu. Mereka juga berhubung secara akrab dengan pelajar etnik lain. Kemesraan di kalangan pensyarah pelbagai etnik seperti ini diperhatikan oleh pelajar dan menjadi contoh tauladan pula kepada pelajar tersebut.

Jadual 4
Taburan Peratusan Tahap Integrasi Responden
Mengikut Ciri Latar Belakang

Ciri Latar Belakang	Tahap Integrasi			Jumlah
	Rendah	Sederhana	Tinggi	
Umur				
19 tahun dan kurang	0.0	27.5	72.0	100.0
20 – 24 tahun	1.0	35.4	63.5	100.0
25 dan lebih	0.0	50.0	50.0	100.0
Jantina				
Lelaki	0.0	33.3	66.7	100.0
Perempuan	1.1	34.7	62.2	100.0
Etnik				
Melayu	1.0	37.0	62.0	100.0
Cina	0	33.3	66.7	100.0
India	0.0	0.0	100.0	100.0
Lain-lain	0.0	25.0	75.0	100.0
Tempat Asal				
Bandar	1.1	31.6	67.4	100.0
Luar Bandar	7.0	36.4	62.9	100.0
Tahun Pengajian				
Tahun 1	0.8	30.1	69.2	100.0
Tahun 2	0.0	20.9	79.1	100.0
Tahun 3	2.0	55.1	42.0	100.0
Tahun 4	0.0	0.0	100.0	100.0
Agama				
Islam	9.0	36.5	62.6	100.0
Budha	0.0	57.1	42.9	100.0

belakang pula ialah satu pendekatan yang menghubungkan tahap integrasi secara umum dengan pelbagai latar belakang pelajar, iaitu dengan cara mengadakan tabulasi silang di antara tahap integrasi secara umum dengan pelbagai jenis latar belakang tertentu yang terpilih (Jadual 4). Melalui pendekatan ini usaha mengenalpasti pelajar yang mempunyai ciri latar belakang yang mana yang mempunyai tahap integrasi yang tinggi, atau sebaliknya dapat dilakukan. Dari segi umur kategori umur 19 tahun dan kurang mempunyai peratusan tahap integrasi kaum kategori tinggi yang paling ramai berbanding kategori umur lain. Dari segi jantina didapati tidak terdapat perbezaan yang ketara di antara pelajar lelaki dan pelajar perempuan yang mempunyai tahap integrasi kaum yang tinggi. Di peringkat tahap integrasi sederhana juga tidak terdapat perbezaan yang ketara di antara pelajar lelaki dengan pelajar perempuan. Dari segi etnik pula, juga tidak terdapat perbezaan yang ketara di antara etnik Melayu, Cina dan lain-lain dalam konteks tahap integrasi tinggi. Keadaan yang hampir sama diperhatikan dalam konteks tempat tinggal, iaitu tidak terdapat perbezaan yang ketara di antara pelajar bandar dengan pelajar luar bandar yang mendapat skor tahap integrasi tinggi. Dari segi tahun pengajian juga didapati tidak terdapat perbezaan yang ketara di antara pelajar tahun satu, tahun dua dan tahun tiga yang mendapat skor tahap integrasi tinggi, kecuali pelajar tahun empat yang kesemuanya mendapat skor tahap integrasi tinggi. Sebahagian besar pelajar yang beragama Islam mendapat skor tahap integrasi tinggi. Akan tetapi bagi pelajar beragama Kristian, Hindu dan lain-lain, kesemuanya mendapat skor tahap integrasi yang tinggi.

Analisis menunjukkan tahap integrasi di kalangan pelajar KUSTEM adalah tinggi. Daripada pemerhatian yang dibuat didapati hubungan etnik di antara pelajar adalah harmoni dan kebanyakan pelajar tidak mengira etnik dalam pergaulan mereka. Pelajar etnik Cina kelihatan mesra bergaul dengan pelajar etnik Melayu ataupun India. Ada banyak alasan yang dapat dikemukakan mengapa tahap integrasi kaum di kalangan pelajar KUSTEM adalah tinggi. Pertama, sebahagian besar pelajar KUSTEM berasal daripada Pantai Timur dan Utara, khususnya Terengganu, Kelantan, dan Kedah. Negeri-negeri ini adalah negeri yang mempunyai darjah pembandaran yang rendah. Sebahagian besar penduduknya tinggal di kawasan luar bandar. Oleh yang demikian pelajar yang memasuki KUSTEM sebahagian besarnya adalah pelajar luar bandar. Penduduk yang berasal daripada luar bandar berbeza dengan penduduk bandar. Salah satu sifat orang luar bandar ialah mereka tidak mempunyai sikap perasangka terhadap orang lain. Penduduk Cina di Terengganu, Kelantan dan Kedah dapat hidup aman damai dalam masyarakat Melayu. Malah, dialek Bahasa Melayu penduduk Cina di negeri-negeri ini juga boleh dianggap sama dengan dialek penduduk tempatan. Oleh itu masalah polarisasi kaum tidak timbul di kalangan pelajar-pelajar yang berasal daripada negeri-negeri ini.

— Kedua, KUSTEM adalah masih baru dan masih kecil jumlah pelajarnya.

Semangat Etnosentrik	-0.120	0.847
Tahap Penghayatan Agama	0.700	0.288

+ signifikan pada paras 0.05

++ signifikan pada paras 0.01

Faktor Berkaitan Integrasi Kaum Di Kustem

Analisis korelasi di antara tahap integrasi dengan pelbagai pembolehubah ditunjukkan dalam Jadual 6. Daripada enam pembolehubah, dua pembolehubah yang menunjukkan hubungan yang signifikan, iaitu umur dan tempoh pengajian. Semangat kenegerian, pensosialisasian, semangat etnosentrik, serta tahap penghayatan agama tidak mempunyai hubungan yang signifikan. Nilai r di antara umur dengan tahap integrasi ialah (-0.147+) dan signifikan pada paras 0.05. Ini bererti terdapat hubungan negatif yang signifikan di antara umur dengan tahap integrasi. Ia bererti semakin tinggi umur ada kecenderungan semakin rendah tahap integrasi. Hasil analisis di antara pembolehubah tempoh pengajian atau tahap pendidikan dengan tahap integrasi mendapati nilai koefisien r ialah (-0.191++), signifikan pada paras 0.01. Ini bererti terdapat hubungan yang negatif di antara tempoh pengajian dengan tahap integrasi kaum. Ia juga bererti semakin tinggi tempoh pengajian responden ada kecenderungan semakin tinggi tahap skor integrasi.

RUMUSAN

Kajian ini memaparkan analisis sebuah penyelidikan yang dilakukan pada tahun 2005, iaitu Penyelidikan Tahap Integrasi Kaum di Kalangan Pelajar di Kolej Universiti Sains dan Teknologi Malaysia. Kajian ini pada asasnya bertujuan untuk mengukur tahap integrasi kaum di kalangan pelajar di kolej tersebut. Hasil menunjukkan tahap integrasi kaum di kalangan pelajar KUSTEM adalah tinggi. Kajian ini merumuskan universiti yang mempunyai pelajar yang sedikit boleh membawa kepada tingginya tahap integrasi ini.

RUJUKAN

- Anderson, Margaret L., dan Howard F. Taylor. 2006. *Sociology*. Belmont: Thomson & Wadsworth
- Chew Hock Thye. 1979. *Masalah Perpaduan Nasional*. Kuala Lumpur: Dewan bahasa dan Pustaka
- Furnivall, J.S. 1939. *A Study of Plural Economy*. London: Cambridge University Press.

Kristian	0.0	0.0	100.0	100.0
Hindu	0.0	0.0	100.0	100.0
Lain-lain	0.0	0.0	100.0	100.0
Jumlah	0.8	34.3	64.8	100.0

Kualiti Integrasi Kaum Di Kalangan Pelajar

Kualiti integrasi adalah konsep untuk menunjukkan tahap keakraban para pelajar dengan rakan mereka daripada etnik yang lain. Secara majoritinya walaupun pelajar di KUSTEM memiliki tahap integrasi yang tinggi, tetapi ditinjau dari segi kualiti, integrasi ini berada di peringkat sederhana. Lebih 70 peratus responden mendapat skor kualiti integrasi antara 19 – 29, iaitu skor kualiti yang sederhana. Sebahagian kecil mereka mendapat skor antara 8 – 18 (rendah), ataupun skor antara 30 – 40 (tinggi). Jadi dapatlah dirumuskan kualiti integrasi di kalangan pelajar KUSTEM adalah di peringkat sederhana (Jadual 5).

Jadual 5
Taburan Responden Mengikut Tahap Kualiti Integrasi

Kualiti Integrasi	Jumlah	Peratusan
Rendah (8 – 18)	42	16.8
Sederhana (19 – 29)	181	72.4
Tinggi (30 – 40)	27	10.8
Jumlah	250	100.0

Jadual 6
Koefisien Korelasi Antara Tahap Integrasi Kaum di Kalangan Pelajar di KUSTEM Dengan Pembolehubah Terpilih

Pembolehubah	Koefisien Korelasi	Sig. T
Umur	-0.147+	0.024
Tempoh Pengajian	-0.191++	0.003
Zandene Semangat Kenegarian. <i>Sociology, A Systematic Approach.</i> New York: Ronald Press.	0.100 -0.810	0.128 0.086
	Fakulti Pembangunan Sosial dan Manusia, Universiti Utara Malaysia, 06010 Sintok, Kedah Darul Aman	

Wan Ibrahim Wan Ahmad, *PhD*
Profesor Madya,
Nor Hayati Sa'at,
Syahrin Said,
Fakulti Pengurusan dan Ekonomi,
Kolej Universiti Sains dan Teknologi
Malaysia,

